U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, Jakuba Camrdy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatele: **SDŽ – Strana důstojného života**, se sídlem Znojemská 82, Jihlava, proti odpůrci: **Státní volební komise,** se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 3, o návrhu „na vyslovení neplatnosti hlasování ve volbách do Evropského parlamentu ve volebním okrsku č. 504“ a neplatnosti volby kandidátů do Evropského parlamentu,

takto:

I. Návrh se v části, v níž se navrhovatel domáhá označení výsledku hlasování ve volbách do Evropského parlamentu konaných ve dnech 5. a 6. června 2009 ve volebním obvodě Praha 17 za neplatné, **odmítá.**

II. Ve zbytku **se návrh zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel se návrhem doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 16. 6. 2009 domáhal jednak vyslovení neplatnosti hlasování ve volbách do Evropského parlamentu konaných ve dnech 5. a 6. června 2009 ve volebním okrsku č. 504 volebního obvodu Praha 17, a jednak vyslovení neplatnosti týchž voleb ve volebním obvodě Praha 17. Svůj návrh na vyslovení neplatnosti hlasování ve shora označeném okrsku navrhovatel odůvodnil zejména tím, že jeho kandidátka M. V. volila ve výše uvedeném okrsku dne 5. 6. 2009, přičemž na hlasovacím lístku označila preferenční hlas pro svoji osobu a hlas odevzdala v souladu se zákonem. Stejně tak učinil i manžel uvedené kandidátky, pan P. V. Jak navrhovatel dále uvádí, bylo po sečtení hlasů zjištěno, že ve volebním okrsku č. 504 pro něj byly odevzdány celkem 4 hlasy, přičemž ani jeden nebyl pro M. V. označen jako preferenční. Navrhovatel v této souvislosti navrhl provedení důkazů výpisem z oficiálních stránek Českého statistického úřadu, odevzdanými volebními lístky ve volebním obvodu č. 504 a protokolem o výsledcích voleb v témže volebním okrsku.

Jak navrhovatel dále uvádí, bylo od různých občanů ověřeno, že v označených volbách ve volebním obvodu Praha 17, zejména v okrscích č. 514 a 517, bylo manipulováno s odevzdanými hlasy právě v neprospěch navrhovatele. O tom může podle navrhovatele podat svědectví pan T. F., zastupitel Městské části Praha 17. Navrhovatel proto požaduje, aby soud ověřil volební výsledky ve volbách do Evropského parlamentu ve volebním obvodě Praha 17 a v případě zjištění nesrovnalostí vyslovil neplatnost voleb do Evropského parlamentu v tomto obvodu. V rámci této části návrhu pak navrhovatel odkázal vyjma výše zmíněného výslechu pana T. F. ještě na důkazy v podobě stanov navrhovatele, seznamu voličů ve volebním okrsku č. 504, kandidátky navrhovatele (zde má zřejmě navrhovatel na mysli kandidátní listinu – pozn. NSS), prohlášení (případný výslech) kandidátky navrhovatele M. V. a odevzdané volební lístky ve volebním okrsku č. 504.

K návrhu pak navrhovatel přiložil vyjma svých stanov též plnou moc kandidátky M. V. udělenou předsedkyni navrhovatele „*k jednání ... ve věci zpochybnění volebních výsledků voleb v MČ Praha 17 – Řepy po dobu ... zahraniční dovolené*“ a též prohlášení kandidátky M. V. ze dne 12. 6. 2009, ze kterého se především podává, že uvedená kandidátka i její manžel odevzdali své hlasy pro navrhovatele s tím, že vyznačili preferenční hlasy právě pro kandidátku M. V.

Usnesením předsedy senátu ze dne 16. 6. 2009, č. j. Vol 3/2009 - 30, vyzval Nejvyšší správní soud navrhovatele podle ustanovení § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“, „soudní řád správní“), k odstranění vad podání. Nejvyšší správní soud v tomto usnesení s odkazem na ustanovení § 57 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů (dále jen „volební zákon“), především uvedl, že navrhovatel je povinen v návrhu především označit kandidáta či kandidáty, u nichž navrhuje vyslovení neplatnosti jejich volby, a současně tvrdit konkrétní skutečnosti, z nichž vyplývá, že bylo manipulováno s odevzdanými hlasy v jeho neprospěch, tedy že došlo k porušení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby kandidáta, proti jehož volbě navrhovatel brojí. Obecná tvrzení navrhovatele v tomto ohledu nejsou podle citovaného usnesení dostačující. Navrhovatele současně soud poučil o tom, že nebudou-li v dané lhůtě vady podání odstraněny, pak podání odmítne.

Podle § 57 odst. 1 volebního zákona platí, že podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý volič zapsaný do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu nebo do výpisu z něj a každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejichž kandidátní listina byla pro volby do Evropského parlamentu na území České republiky zaregistrována. Z odst. 2 téhož ustanovení se pak podává, že návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta.

Podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. Jak

se z citovaného ustanovení dále podává, musí o tom být podatel ve výzvě poučen.

Usnesení předsedy senátu (výzva k odstranění vad podání) bylo navrhovateli doručeno dne 18. 6. 2009, přičemž vady podání měly být odstraněny do dvou dnů od doručení tohoto usnesení (poslední den lhůty mělo být uvedené usnesení doručeno soudu). Navrhovatel ovšem nejenže neuvedl kandidáty, jejichž neplatnost volby namítá, ale zejména ani nijak blíže nespecifikoval konkrétní skutečnosti, které mohly vést k manipulaci s odevzdanými volebním lístky navrhovatele. Jak je z výše uvedeného zřejmé, navrhovatel tedy na výzvu soudu neodstranil ve stanovené lhůtě vady podání, které brání tomu, aby soud v řízení o části návrhu pokračoval. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud proto návrh v části označení výsledku hlasování ve volbách do Evropského parlamentu konaných ve dnech 5. a 6. června 2009 ve volebním obvodu Praha 17 za neplatné odmítl podle § 37 odst. 5 s. ř. s. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2006, č. j. Vol 46/2006 - 21, www.nssoud.cz). V této souvislosti lze též odkázat na názor Nejvyššího správního soudu vyslovený již např. v usnesení ze dne 28. 11. 2006, sp. zn. Vol 82/2006 (www.nssoud.cz), ze kterého se mimo jiné podává, že *„funkce soudu v rámci soudního přezkumu voleb nemůže být vykládána tak široce, že v konečném důsledku by jeho práce měl nahrazovat či jaksi doplňovat činnost volebních orgánů, dokonce až ve smyslu přepočítávání všech hlasovacích lístků na základě pouhé spekulativně formulované námitky.“*

K přípustnosti druhé části návrhu (tedy vyslovení neplatnosti hlasování ve volebním okrsku č. 504) Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že návrh byl podán včas, je z něj seznatelné namítané porušení volebního zákona, přičemž navrhovatel má aktivní legitimaci k jeho podání, neboť se jedná o politickou stranu, jejíž kandidátní listina byla pro volby do Evropského parlamentu na území České republiky zaregistrována. V projednávané věci sice navrhovatel volbu konkrétního kandidáta ve smyslu ustanovení § 57 volebního zákona výslovně nenapadá a Nejvyššímu správnímu soudu v zásadě nepřísluší rozhodovat způsobem vyplývajícím z formulace petitu návrhu, z obsahu návrhu lze ovšem dovodit, že navrhovatel z uváděných důvodů zřejmě paušálně zpochybňuje volbu všech zvolených kandidátů; ostatně shodně již Nejvyšší správní soud ve své předchozí rozhodovací praxi postupoval (srov. např. usnesení zdejšího soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 4/2006 - 12, č. 354/2004 Sb. NSS). V této souvislosti lze poznamenat, že případné prokázání důvodnosti návrhu by ve svém důsledku za určitých okolností mohlo způsobit neplatnost volby některého ze zvolených kandidátů. Nejvyšší správní soud proto ze shora uvedených důvodů návrh v této části meritorně projednal, ovšem jako nedůvodný jej zamítl.

Z volební dokumentace (včetně všech odevzdaných hlasovacích lístků) vyžádané od Úřadu městské části Praha 17, odboru občanskoprávního, vztahující se k předmětnému volebnímu okrsku (č. 504), soud zjistil pro posouzení věci následující relevantní skutečnosti:

Z výpisu ze stálého seznamu voličů pro volební okrsek č. 504 vyplývá, že M. V. (nar. X) a P. V. (nar. X) jsou v tomto seznamu zapsání pod č. 1071 a 1072.

Ze zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku 504 bylo zjištěno, že pro volební stranu č. 14 (navrhovatel) byly odevzdány 4 platné hlasy s tím, že

přednostní hlasy byly uděleny (započítány) kandidátům uvedeným na prvním a druhém místě kandidátky (Ing. S. J. a Mgr. J. V. – oba po jednom preferenčním hlasu). Stejný závěr vyplývá i z „Pomocného sčítacího archu pro sčítání přednostních hlasů kandidátů“, který je též součásti volební dokumentace.

Z odevzdaných hlasovacích lístků Nejvyšší správní soud zjistil, že navrhovateli byly ve volebním okrsku č. 14 odevzdány 4 platné hlasy (hlasovací lístky) a žádný neplatný. Na jednom hlasovacím lístku nebyl vyznačen žádný preferenční hlas, na jednom hlasovacím lístku byly vyznačeny preferenční hlasy ve prospěch kandidátů navrhovatele č. 1 a 2 (Ing. S. J. a Mgr. J. V.), na jednom hlasovacím lístku preferenční hlasy ve prospěch kandidátů č. 8 a 19 (T. F. a M. V.) a na zbývajícím volebním lístku preferenční hlas ve prospěch kandidáta navrhovatele č. 19 (M. V.).

Z výše uvedených zjištění proto jednoznačně vyplývá, že „Zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 504“ skutečně obsahuje nesprávný počet preferenčním hlasů vyznačených ve prospěch kandidátů navrhovatele. Konkrétně zápis opomíjí preferenční hlasy vyznačené na dvou hlasovacích lístcích a odevzdané kandidátům M. V. (2 preferenční hlasy) a T. F. (1 preferenční hlas). Oba uvedené hlasovací lístky totiž byly součástí volební dokumentace označené jako „Platné hlasovací lístky bez preferencí“, přestože správně měly být součástí volební dokumentace označené jako „Platné hlasovací lístky s preferencemi“. Nesprávně sečtené preferenční hlasy se proto staly součásti zápisu podepsaného všemi členy okrskové volební komise i ostatních podkladů pro následné další zpracování volebních výsledků.

Jak vyplývá z výše již citovaného ustanovení § 57 odst. 2 volebního zákona a ostatně též z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. zejména usnesení zdejšího soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 4/2006 - 12, č. 354/2004 Sb. NSS), *„za základní předpoklady vyhovění tomuto typu volební stížnosti* (tedy návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidáta) *je – v obecné rovině – nutno označit především tři následující: (1.) protizákonnost, tzn. porušení některých ustanovení zákona; (2.) vztah mezi touto protizákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno volební stížností a (3.) zásadní intenzitu této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu předmětného kandidáta. Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by tento kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno tedy tato intenzita způsobuje „zatemnění“ volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění.“*

Ve světle předchozích východisek nazíral soud rovněž na námitky navrhovatele. V projednávané věci je tedy nutno především konstatovat, že navrhovatel v podstatě nezpochybňuje volbu některého konkrétního kandidáta a svoji argumentaci omezuje na nepřihlédnutí k preferenčním hlasům odevzdaným pro jeho kandidátku. Již na tomto místě je proto možno učinit dílčí závěr, že posuzovaný návrh nesplňuje základní předpoklady pro vyhovění, uvedené shora sub 2 a 3. Jádro uplatněné námitky totiž spočívá v tom, že nebyly zohledněny preferenční hlasy v rámci (dvou) hlasovacích lístků odevzdaných pro navrhovatele. Protože však ani navrhovatel sám konkrétně netvrdí, že by se toto pochybení mohlo jakkoliv projevit při zvolení některých kandidátů, je nutno tuto

námitku posoudit tak, že mohla mít – teoreticky a v obecné rovině – za určitých okolností vliv na pořadí kandidátů na kandidátní listině předmětné volební strany, nicméně nelze se důvodně ani domnívat, že by mohla vyvolat jakékoliv externí účinky, tedy že by se mohla reálně projevit na volebních výsledcích (ovlivnit tak, kteří kandidáti byli zvoleni za Českou republiku do Evropského parlamentu).

Při hodnocení námitky navrhovatele je totiž nutno především upozornit na skutečnost, že při volbách do Evropského parlamentu se zákonodárce rozhodl pro tzv. vázané kandidátní listiny (oproti možnosti přísně vázané či naopak volné kandidátní listiny). To znamená, že každý volič disponuje pouze jedním hlasem, který odevzdává pro příslušnou volební stranu (tzn. pro politickou stranu nebo koalici politických stran), což se projevuje zejména v tom, že při aktu hlasování vloží do úřední obálky a následně i do volební schránky jeden hlasovací lístek. Na tomto hlasovacím lístku však může zakroužkováním pořadového čísla nejvýše u dvou kandidátů vyznačit, kterému z kandidátů dává přednost (§ 37 odst. 1 volebního zákona). Při následném zjišťování výsledků voleb je rozhodné, kolik obdržela každá volební strana hlasů, přičemž přednostní (preferenční) hlasy se uplatní teprve tehdy, pokud volební strana překročí zákonem stanovenou hranici (uzavírací klausuli) ve výši 5% z celkového počtu odevzdaných platných hlasů (§ 47 odst. 2 volebního zákona). Přitom k přednostním hlasům se ani v tomto případě nepřihlíží automaticky, nýbrž pouze tehdy, jestliže některý z kandidátů získal takový počet přednostních hlasů, který činí nejméně 5% z celkového počtu platných hlasů odevzdaných pro tuto volební stranu.

V projednávané věci je nutno mít na zřeteli především skutečnost, že – jak vyplývá z oficiálních výsledků voleb do Evropského parlamentu konaných ve dnech 5. a 6. června 2009 (viz. např. www.volby.cz) – navrhovatel obdržel celkem 17 061 odevzdaných platných hlasů, což představuje 0,72 % z celkově odevzdaných hlasů. Je tedy zřejmé, že tato volební strana nepřekročila zmíněnou uzavírací klausuli, takže k počtu udělených přednostních hlasů nemohlo být vůbec přihlíženo.

Jakkoliv tedy Nejvyšší správní soud v činnosti předmětné okrskové volební komise skutečně shledal pochybení v tom smyslu, že ve výsledném zápisu o výsledcích voleb nezaznamenala některé preferenční hlasy vyznačené ve prospěch kandidátů navrhovatele a věcná podstata námitky navrhovatele je proto oprávněná, jedná se o naprosto marginální porušení volebního zákona mající toliko evidenční a statistický význam, které se nicméně ze shora prezentovaných důvodů nemohlo nikterak projevit na zákonnosti volby některého ze zvolených kandidátů do Evropského parlamentu.

Ze všech shora uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud návrh ve zbývající části zamítl.

O nákladech řízení pak soud rozhodl podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu